

**Силабус навчальної дисципліни
«ГЕРБАРНА СПРАВА»**

Галузь знань: 09 Біологія Спеціальність: 091 Біологія Освітня програма: Біологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Курс: 2 Семестр: 3	
Факультет Природничо-географічний	
Кафедра Біології та методики її навчання	
Викладач	ПІБ: Чорна Галина Анатоліївна Посада: доцент кафедри біології та методики її навчання E-mail h.a.chorna@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11518
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4/120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (28 год.), лабораторні (32 год.), самостійна робота (60 год.)
	Заочна форма: лекції (4 год.), лабораторні (12 год.), самостійна робота (104 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідають всі лекції і лабораторні заняття курсу. Пропуски лабораторних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів з дня пропуску його. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість за власною ініціативою підготувати доповіді до визначених робочою програмою тем лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою проблематикою дисципліни, поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань.
Що будемо вивчати?	Вивчає особливості збору, створення та збереження гербарних колекцій, що служать основою вивчення та раціонального використання рослин, грибів і лишайників.
Чому це треба вивчати?	Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи гербарної справи» є з'ясування здобувачами вищої освіти гербаризацію різних груп рослинних організмів, визначення, етикетування, розміщення (інсерацію) гербарних зборів, а також історію формування гербарних колекцій в Україні та світі і можливості їх використання.
Яких результатів можна досягнути?	Програмні результатами навчання за ОП: Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на доброчесність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування.
Зміст дисципліни	Розквіт гербарної справи у XIX – на початку XX ст. Обмін гербарними зборами. Ексикати. Національний гербарій України (KW), університетські гербарії. Гербарії ботанічних садів та природоохоронних установ України. Перспективи, використання сучасних інформаційних технологій в гербарній справі. Збір рослин для гербарію з дотриманням принципів збереження біорізноманіття. Пресування, сушіння, монтування гербарних зборів. Етикетування та визначення гербарних зборів. Систематичний гербарій голонасінних і покритонасінних рослин. Адвентивні та інвазійно небезпечні рослини в складі гербарію. Спеціальні гербарії: дендрологічний, екологічний, морфологічний. Карпологи́чні колекції.
Обов’язкові завдання	Виконання здобувачами вищої освіти завдань лабораторного заняття, тестів, завдань по збору та оформленню гербарних колекцій, монтуванню, визначенню та інсерції гербарних зразків, підсумкового контролю.
Міждисциплінарні зв’язки	«Ботаніка», «Систематика рослин», «Мікологія», «Біологічна номенклатура» та іншими біологічними та географічними дисциплінами.
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	1. Гербарії України. Index Herbariorum Ucrainicum. Редактор – укладач Шиян Н.М. Київ, 2011. 442 с. 2. Крицька Л.І., Мосякін С.Л., Федорончук М.М., Шевера М.В., Драпайло Н.М. та ін. Гербарії інституту ботаніки НАН України KW. Київ. 2002. 144 с. 3. Чорна Г.А., Красноштан І.В. Ботаніка: навчальний посібник для студентів природничо-географічних факультетів педагогічних вузів. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 210 с. 4. Чорна Г.А., Куземко А.А., Діденко І.П. «Колекція папоротей історичного гербарію Уманського училища рільництва та садівництва. Вісник Харківського нац. у-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія «Біологія». 2015. Вип. 25. С. 79-84. 5. Мамчур Т.В., Кравець Т.О., Чорна Г.А. Ексикати Herbarium Florae Rossicae історичного гербарію Уманського училища рільництва та садівництва. Вісник Харківського нац. у-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія «Біологія». 2015. Вип. 25. С. 61-65. 6. Чорна Г.А., Мамчур Т.В., Свистун О.В., Парубок М.І. Наукова спадщина Гаврилюка: гербарій та польові щоденники. Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. ім. В. Гнатюка. Серія: Біологія. 2017. №2 (69). С.163-167. 7. Чорна Г., Мамчур Т. Гербарні збори кінця XIX – початку XX ст. із теренів України в гербарії Уманського Національного Університету Садівництва (UM). Вісник Львівського університету. Серія біологічна. 2018. Вип. 78. С. 150-158. 8. Чорна Г.А., Мамчур Т.В., Гербарні збори інтродуцентів, зроблені Й.К.Пачоським в Уманському Царициному саду (1885-1886 рр.). Автохтонні та інтродуковані рослини. 2018. Випуск 14. С. 95-103.
Поточний контроль	Поточний контроль здійснюється за темами змістовних модулів.
Підсумковий контроль	Залік